

Oma en opa Mantje



Herinneringen aan mijn opa en oma
Hendrik Mantje en Trijntje Goedhart

Tineke Klerk-Mantje



1. Vier generaties. Oude oma, Henk, Tineke, Nienke en Anne

Schaatsen

Ik zou willen dat ik erbij was geweest. Het moment dat oma en opa elkaar voor de eerste keer zagen. Het was op het ijs van zijkanaal C. Er joeg een ijskoude wind over de vlakte. Maar opa, die net naar huis wilde gaan, stond betoverd te kijken naar het struise blonde meisje met de rode wangen dat samen met haar zussen schitterende rondjes draaide op haar Friese doorlopers. Zij zag hem wel kijken en lachte de verlegen jongen toe. Hij zag er aandoenlijk uit met de zwarte rouwband om zijn arm. Dus toen hij haar vroeg om samen een eindje te zwieren zei ze Ja. Het was meteen een JA voor altijd. Nooit zouden ze meer naar een ander kijken en ze zouden verliefd blijven hun hele leven lang. Haar naam: Trijntje Goedhart.

Ze nodigde hem uit om zondag thee te komen drinken bij haar ouders in het spoorhuis. Zij ontvingen hem met open armen. Hij voelde zich thuis in dit hartelijke gezin. Hier kon hij zijn emoties kwijt over de dood van zijn lieve moeder, die vlak ervoor in februari 1919 na een zwaar ziekbed aan de Spaanse griep overleed. Hij was bezorgd over zijn zusje Dieuwertje. Zijn grote zus Anna nam moeders rol waar. Met vader kon hij niet zo goed opschieten. In zijn directe omgeving werd veel gedronken. Dit had hem gesterkt in zijn voornemen om nooit te drinken en te gokken. Er kwam inderdaad geen flesje bier of kaartspel op tafel in de Eikenstraat. Hij had in de Veertig (het armste buurtje van de kanaalgravers) genoeg ellende gezien.



2. De Veertig. Bron: BBNHA



3. Lemen kanaalgravershutje Bron: ZHM

De duinpiepers woonden er in lemen hutten met wat zoden. Het loon werd uitbetaald in de kroegen en vaak daar ook meteen opgemaakt. Gelukkig was er na meerdere afhakers toch een schoolmeester gevonden, die wel op deze vervloekte plek les wilde geven. Pieter Vermeulen. Hij leverde als het nodig was ook levensmiddelen, klompen en zelfs doodskleden. Deze onderwijzer leerde opa lezen en dromen van verre landen. Er was honger in de Breesaap, waar op een bepaald moment wel duizenden mensen woonden in duinhutten. Al weten we dit niet zeker, er werd geen register bijgehouden omdat de gemeente en andere instanties niet verantwoordelijk gesteld wilden worden voor wat daar in de duinen gebeurde. Ze bestonden gewoon niet.



4. De 1e klas van de Pieter Vermeulenschool met op de achtergrond de oude houten school op de Heide, die twee jaar later werd afgedankt en vervangen door een nieuw stenen gebouw aan de Stationsweg. Links meester P. Vermeulen. Geheel rechts in wit shirt onder het dak Henk Mantje. Bron: BBNHA

“Polderjongen” werd een scheldwoord voor al dit gespuis. ‘s Morgens vertrokken de mannen, de “armoedzaaiers” uit het gehele land met schoppen in de hand richting Engelse opzichters om aan de Trots van Nederland te werken: het

Noordzeekanaal! Het te graven kanaal zou Amsterdam rechtstreeks met de zee verbinden. Dit tot meerdere glorie van koning en kooplui. Er was een spectaculaire opening in het jaar 1876. De gravers kregen een extra borrel en hun congé. Velen trokken verder en waren blij deze plek in de duinen achter zich te laten. Eindelijk geen zand meer in je ogen en eten. Niemand weet hoeveel arbeiders er ooit waren. De gemeente Velsen registreerde summier, daar ze dan ook niet verantwoordelijk kon worden gesteld voor sociale ondersteuning.



5. Het Noordzeekanaal en de pieren. Bron: BBNHA

Henk was een klein gevoelig kereltje. Hij hield van lezen en muziek. Al heel jong speelde hij trompet bij Fox Humas en later saxofoon bij Kunst na Arbeid. Altijd had hij een pet op en een zelfgebreide trui aan en dan nog een pijpje in de mond. Zo kon men hem uittekenen. Hij zei niet veel en genoot van kleine dingen. Ooit, als zestienjarige, ging hij aan boord van een vissersboot, maar was de hele reis zeeziek en verlangde weer naar de wal. Na maanden op zee kwam hij dodelijk vermoeid en mager weer thuis bij zijn moeder. Het vissersleven was niets voor hem. Ketelknecht bij Van Gelder zou de rest van zijn leven zijn beroep zijn.



6. 1933 Harmonie Vereniging "Kunst na Arbeid", opgericht in 1922. Zittend v.l.n.r.: H. Mantje, J. ten Have, (links) Jenny ten Have en Anna Elisabeth van Deijck. Kunst na Arbeid. Links vooraan, witte krullebol, opa Hennie

Je snapt hoe opa genoot in het gezellige gastvrije spoorhuis in IJmuiden-Oost. Een lieve meid, vriendelijke familie en.... ze hielden net als hij van muziek. Er was zelfs een grammofoon, die de vader op zondagmiddag bediende. De hele familie zong en huilde mee met Louis Davids en andere smartelijke liederen. Mijn vader vertelde later, dat hij altijd met opoe meehuilde als de Zuiderzeeballade werd opgezet en dat je het niet in hoofd moest halen om dan zelfs maar te kuchen. Opa's favoriet was de muziek van Smetana en Dvorak. 'Dichter und Bauer' zou hij altijd kiezen voor een optreden met de Harmonie. In dit orkest speelde volgens mij de halve familie. Ome Jord op de grote trom, zoon Hennie op hoorn, kleine Piet op klarinet en nog een stel ooms en neven. Als er een verjaardag bij de Mantjes was, kon je de repetitie wel opdoeken.



7. Huwelijksaankondiging



8. Opoe met overgrootvader



9. Uit het familiealbum



10. Ad, Piet en Henk



11. Mobilisatiecorps. Opa zittend. Bron: BBNHA

De Eikenstraat

De Eikenstraat, zomaar een straatje in IJmuiden, maar waar wel mijn oma en opa woonden. In het Rode Dorp. Voor velen een scheldnaam, maar voor mij niet. Ze woonden ook nog eens aan “de goede kant” volgens oma. Aan de oneven kant woonden brom-nozems. Een speelde zelfs in een rockband, de Bintangs. De familie Schaap had zijn naam veranderd. Leny, Nico en Jan heten nu The Shepherds. Een naam die iedereen in Nederland kende van liedjes als ‘Hoog op de gele wagen’ en ‘Dank u voor deze nieuwe morgen’. Nee, dan de even kant. Allemaal aardige lieve mensen. Nou ja, ze respecteerden de twee oudjes en bewonderden het voortuintje met de blauwe

hortensia's, het bankje, het schelpenpaadje en de immer glimmende koperen deurbel. Een baken van rust in het levendige kinderrijke buurtje.

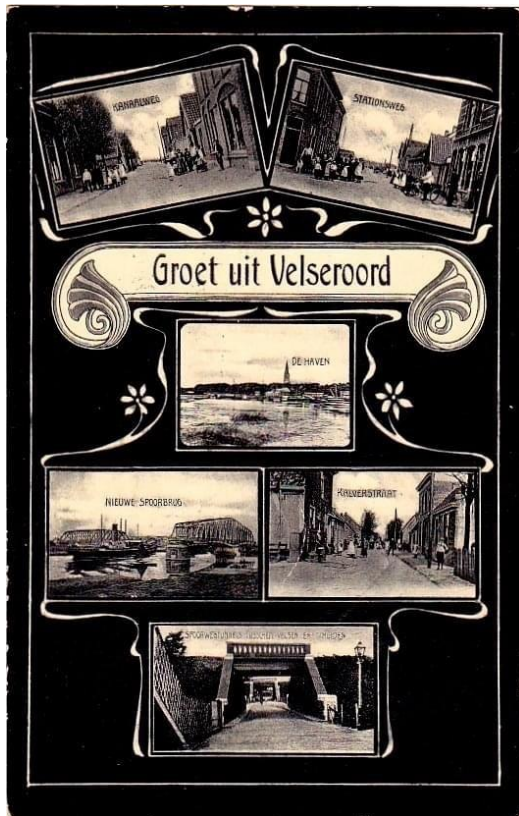
Er woonde ook een communist, die nooit de deur open deed of wat zei. Alleen op 1 mei stond er een prachtige bos rode tulpen voor het raam. Een huis verder woonde de stoere kapitein van de reddingsboot Neeltje Jacoba met handen als kolenschoppen. Mijn broertje mocht zelfs een keertje meevaren op een oefentochtje binnen de pieren. Daarnaast het gezin van Norah Biskanter. Haar vader werkte in de vishal en bracht ieder vrijdagavond als het donker was een pan vis bij oma. Zaterdagmorgen werd er gebakken in het schuurtje en in de middag mocht iedereen aanschuiven voor een scholletje. Nooit smaakt mij dit heerlijker dan toen.

De andere bewoners leerde ik beter kennen als juf op de Jan Ligthartschool. In mijn klas zaten Erwin, Arie, Jan, Diana en Henkie. Bij Henkie bestond het behang in de huiskamer uit gescheurde pagina's uit de Panorama en de Lach vol bijna blote dames. Ik wist niet waar ik moest kijken op huisbezoek. Dit behang maakte meer indruk dan het gevloek van zijn vader. Jan schreef namens zijn moeder briefjes aan mij voor een dagje vrij.



12. Jan Ligthartschool Eksterlaan. Bron: BBNHA

De vader van Diana was helemaal een type. De roddel ging dat hij ooit vast zat voor valsmunterij. Oma vertrouwde het dan ook terecht niet toen ze opeens een briefje van tien in haar hand kreeg geduwd. Op school kwam hij eens helemaal opgewonden binnenstormen. 'Meester lees mij deze brief van de minister eens voor! Mijn oudste krijgt een studiebeurs!' Wat waren wij benieuwd. En ja, de oudste kreeg geld om nog een jaartje op de huishoudschool te zitten. Het mooiste verhaal is dat opa en oma eens vroeg op zondagmorgen gingen fietsen in Park Beeckesteijn en hem daar bij de vijver troffen, vissend op sierkarpers voor de verkoop. Goedemorgen buurman!



Ik herinner mij een kringgesprek, waarin Jantje trots vertelde dat zijn vader kapitein was op een grote boot. Iedereen was onder de indruk. Ik verklapte maar niet dat zijn vader op de pont werkte. Arie maakte het nog bonter met een vader, die al maanden tussen Honolulu en Caracas voer op een groot vrachtschip. Zijn pa zat waarschijnlijk al maanden opgesloten in de bak. Het waren schoffies, die ik zo onder mijn arm mee naar huis wilde nemen. Later zag ik op internet dat scharminkeltje Arie tot sterkste man van Nederland werd gehuldigd en ook nog een carnavalshitje had gemaakt. Onvoorstelbaar.

Op de hoek van de straat was een dierenwinkel, waar opa zijn haan liet slachten, toen die iets te luidruchtig werd. Annet en ik haalden er ooit hondenbrokken, die wij onderweg zelf opaten. En even verder een sombere bloemenwinkel, waar ik ooit met een huilende oma een graftak bestelde. Maar die sombere mevrouw was wel de moeder van de beroemde keeper van Ajax, Piet Kraak en nog belangrijker, hij was de gymleraar van mijn vader en zijn broers. Zij zaten jaren met zijn drieën op maandagavond op gym.



14. Doelman Piet Kraak in actie

Het was zeker geen saaie straat, die straat van mijn opa en oma. In latere jaren vond er zelfs een moord plaats op nr. 22. En.... werd het lichaam verstopt onder het kippenhok in de achtertuin.(of heb ik dit verzonnen?).



15. Eikenstraat. Met Corrie en Piet een dagje uit

Een rondleiding door het huis

Eerst bellen we aan met de koperen bel of trekken we aan het touwtje. We komen in een smalle donkere gang met een wc-deur, een kelderdeur en de deur naar het keukentje en nog eentje naar de huiskamer. Je kunt ook de trap met de koperen roeden oplopen. Val niet! Boven is de slaapkamer van opa en oma met naast het hoge houten bed het doosje met Zeeuwse balletjes. Er is ook een logeerkamer met planken vol kinderboeken, zoals “De zeven jongens van Duinoord” en “De Katjangs”. Hier heb ik heel wat keertjes proberen te slapen als mijn ouders op vakantie naar de bergen waren, wat oma in haar hart een doodzonde vond. Je kind in de steek laten. Foei. Ze las elke avond voor uit “Jip en Janneke” en hoopte dan maar dat ik niet begon te huilen. Op de overloop was nog een berging, waar de zelfgemaakte tent lag en een dressoir met verkleedkleden. Dus geen badkamer, zelfs geen kraan. Ja... een lampetkan. Gauw naar beneden. Naar de keuken. Planken met potten, een gasstel, een afwasbak met een koudwaterkraan, wat pannen en nog wat spulletjes, zoals een Keulse pot vol soda achter een gordijntje.

De scholletjes bakte oma in de schuur, waar ze op maandag ook de was in een grote tobbe deed. In de tuin was een prachtige rode klimroos, een zuurkoolvat en een kippenhok. Maar nu de voorkamer in. Hier is het steenkoud. Er staat een linnenkast waar oma in de onderste la de breisels voor Sinterklaas bewaarde. (Verklap dit niet). Er staat een trapnaaimachine, een tafeltje met een plant en niet onbelangrijk een groot poppenhuis. De woonkamer is klein, maar we zien er o.a. een rookstoel (zit nooit iemand in), een leunstoel, het dressoir met veel foto's, een schilderij met kippen, een hoge ronde kachel met een waterketel erop met een kolenkit. Ernaast, twee oude fauteuils met een tafeltje met asbak voor opa's sigaren en met de Panorama voor de jongens en Sjors en Sjimmie voor de kleinkinderen. Verder een inbouwkast, een prachtige Friese staartklok, een t.v., een bank, een theemeubel en niet te vergeten een eettafel met vier stoelen in het midden van de kamer met een Perzisch kleed erop. Voor de twee ramen staan een clivia en een grote stekelplant genaamd Christusdoorn in koperen ronde bakken. Op vrijdag werd er ook nog een groot zinken bad binnengesleept voor de wekelijkse wasbeurt. Onvoorstelbaar dat wij in deze kleine ruimte wel eens met 10 of 12 mensen aten. Het belangrijkste voor de kleinkinderen was de koektrommel met krakelingen of lange vingers in de kast op veilige hoogte. Of de zoete chocomelk uit de mooie rode Engelse beker met een romantisch tafereeltje erop. Iets waar je je met koud weer echt op kon verheugen. Nee! Het allerbelangrijkste waren onze opa en oma, want ze waren altijd zo ontzettend blij ons te zien.



16. Sint: Oma, Adri en tante Dik



17. Ilse, Annet, Marijke en Tineke

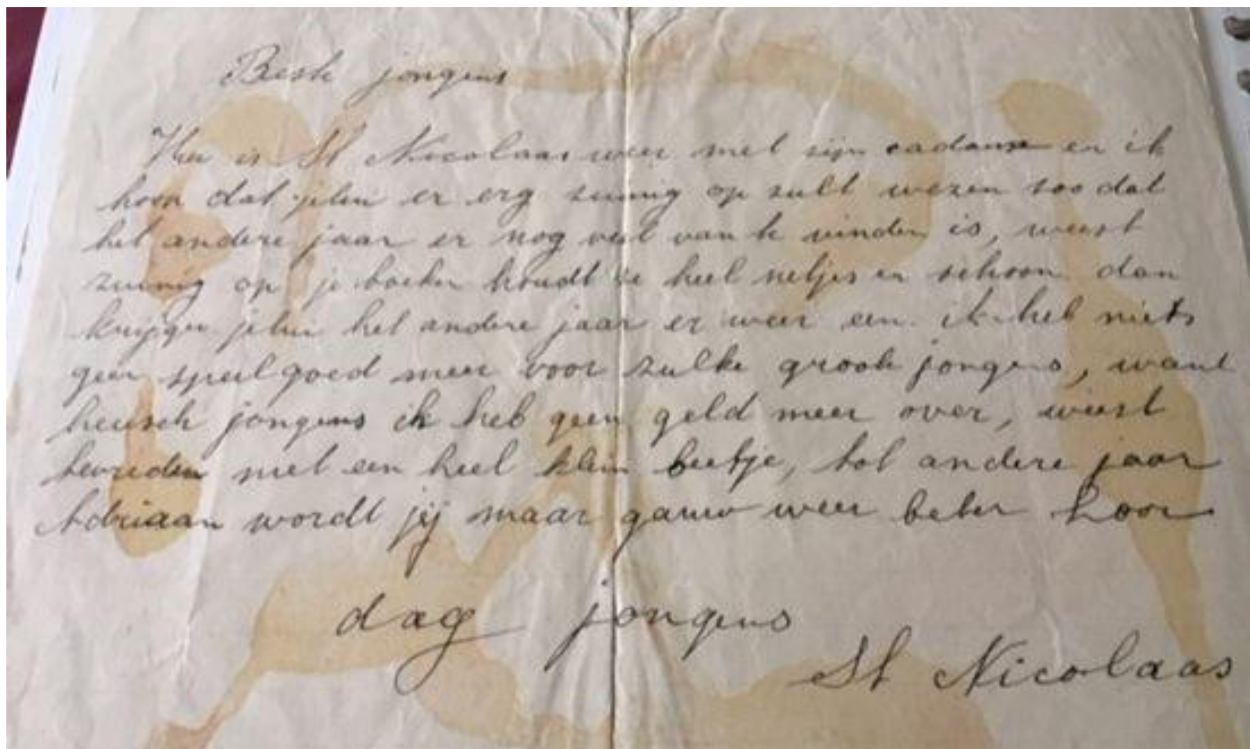
Arm?

Waren mijn grootouders arm? Deze vraag stel ik mij nu pas. Het woord arm werd bij ons nooit gebruikt. Oma zei altijd dat ze ontzettend rijk was met een lieve man, zonen met goed werk en schatten van kleinkinderen in een mooi huis. En dat ze zo blij was dat allen de oorlog hadden overleefd. Over de moeilijkste oorlogsjaren werd nooit gesproken. Maar...? Ik heb oma nooit, maar ook nooit iets voor zichzelf zien kopen. Ja, een keer per twee jaar een paar schoenen, die in het begin hoogstens een keer per maand uit de doos kwamen. Geen luchtje, geen boek, geen blouse, geen plantje. Niks. Hoogstens nieuwe sokkenwol! Slechts een nieuwe kleurige jurk met bloemetjes als er een trouwerij naderde van een van de jongens. Ze leende veel of ruilde het met tante Dik. Oma zou nu een goede klant voor de kringloop zijn. Bijna alles in huis waren nog krijgertjes van hun trouwen. Denk aan de meubels, de klok, de theedoeken, het servies, het schilderij enz. Oma naaide ook nog van alles op de oude Singer trapnaaimachine. Oftewel het was meer vermaken. Lapjes op kapotte broeken, korter maken van een gekregen rok en poppenkleertjes voor de vier kleindochters.

Verder had opa een groentetuintje vlak bij de pont en tante Dik weckte bessensap, appelmoes en peertjes. Luxe was de heerlijke groentesoep met balletjes en de pudding toe op feestdagen. En niet te vergeten de peertjes. Toen opa dood was, hilde oma altijd boven de peertjes met de zucht dat opa er zo dol was. Ze gaven niets om luxe, ze hadden het goed. De jongens, met alle drie goede banen, probeerden hun ouders van alles toe te stoppen. Een nieuwe pet voor opa, een stukje Maja-zeep en een echte t.v. in 1961. Deze t.v. gaf opa veel afleiding in de laatste jaren van zijn leven. Hij keek alle informatieve programma's. Oma had er weinig tijd en rust voor. Zij breide sokken in allerlei maten en kleuren. Ik heb nu nog een paar stel op voorraad. Als wij thuis iets weg deden, wilde ze het altijd wel hebben. Zonde om weg te doen! Ik denk dat de moeilijkste tijd, de tijd was toen de jongens pubers werden. Ze waren in de groei. Hadden steeds nieuwe kleren nodig en aten ook steeds meer en dat in de moeilijke jaren dertig. Een keer moest oma zelfs geld lenen bij tante Jans en dit was ongewild Hennies schuld. Ze wilde haar man Henk verrassen op zijn verjaardag met een van hem en zijn drie zonen. Maar de oudste, mijn vader, kreeg een groeispurt. Hij was bijna al langer dan zijn vader. Wat een probleem! Dat was geen gezicht op de foto. De tijd drong en ze had het benodigde geld nog niet bij elkaar... Op een avond vertrok ze stiekem naar tante Jans om voor het eerst van haar leven geld te lenen. Het werd een prachtige foto.



18. Ad, Piet, Hennie en trotse vader Henk



19. Sinterklaasgedicht in crisistijd

Dat jaar was er zelfs bijna geen geld om Sinterklaas te vieren. Hennie en Piet kregen dus samen een leesboek met een ontroerend gedicht. Meer zat er niet in de zak voor ze. Het was crisis.



20. Gedenkbord t.g.v. opa's pensionering bij van Gelder.

Opa had gelukkig vast werk bij de papierfabriek als arbeider. Hij roerde in een ketel met kokende pulp. Ongezonder werk in ploegen dienst, wat zeer slecht betaalde. Nooit vergeet ik de dag van zijn pensioen. Het was zijn vijfenzestigste verjaardag. Hij zat in zijn beste kleren in de hoge stoel naast de kachel met een bos bloemen voor zich op tafel. Leve vaders Drees! Ze waren dankbaar voor de AOW. Het pensioen stelde na al die jaren hard werken niets voor. Twaalf gulden per maand (geloof ik). Ik zag een totaal opgebrande kromme kleine man met ernstige longproblemen (leve de ketel). Oma vertroetelde hem met een lekker kopje soep met verkruid brood, zodat hij

geen last van maagzuur kreeg. Hij werd verwend, maar wij kleinkinderen ook. Een centje voor ons rapport, een centje voor een losse kies enz. Robbie had een klomp, omgebouwd tot zeilboot met gleuf. In deze spaarpot verdwenen jarenlang de stuivers van oma en tante Dik. Uiteindelijk

had hij wel 12 gulden. Heerlijk vonden ze het om ons te vertroetelen met een kleinigheidje. Nee, arm hadden ze zich nooit gevoeld. Ze hadden het goed!

Bezoek

Opa en oma hadden best vaak bezoek. Familie kwam graag langs voor een kopje thee. Leen en Pim den Breejen beschouwden ze als eigen kinderen. Pim was de dochter van oma's jong overleden zuster Annie. Haar vader Jan uit Zandvoort, nichten uit Monnikendam, Nieuwe Niedorp, Beverwijk en de familie van ome Piet Goedhart uit het spoorhuis in Santpoort en Hanneke uit Emmeloord.

Vrienden, zoals de familie van Arum, kwamen al in de jaren dertig met de Pakketboot uit Amsterdam om samen met de Mantjes een heerlijke stranddag te hebben. De zelfgemaakte tent, de flessen water, de broodjes en de gebreide zwemkleding werden allemaal met de fiets naar een mooi plekje gesjouwd en dan... vakantie! Tante Dik werd, nadat ze weduwe was geworden, gewoon deel van het gezin. Ze kwam elke dag langs in de Eikenstraat.

Je had ook nog de mevrouw van de portemonnee. Zo noemden we haar. Oma had namelijk ooit honderd gulden in een beursje gevonden en dit bijna rennend naar het politiebureau gebracht. Even later stond er een van dankbaarheid jonge huilende vrouw voor de deur. Het was al het geld waar zij en haar gezin een hele maand van moesten leven. Oma begon prompt mee te huilen bij een lekker kopje thee en ze bleven elkaar tot oma's dood geregeld ontmoeten.

Toen de jongens klein waren, trokken ze veel op met de buurjongens van Schadewijk. Altijd lekker buiten kattenkwaad uithalen met de andere kinderen uit de buurt. Familieleden die altijd plezier brachten, waren tante Dien en haar man uit Delft. Zelfs onze stille opa zag je meelachen om de grappen van zijn zwager. Haar dochters kwamen ook langs. Met Janny was Lyda later bevriend tot haar dood. Zelfs Coby, die in Chicago woonde kwam eens logeren met haar twee zoontjes. Wat een belevenis voor ons. Coby belde onze familie, tot ver in de negentig, nog geregeld om in uitstekend Nederlands even bij te praten over de goede oude tijd. Oma hield de familiebanden goed aan. Na haar begrafenis noemden velen de lieve verjaardagskaarten, die ze altijd ieder jaar weer van oma kregen.

Soms belde er iemand op. Maar dit was toch wat onwennig allemaal. Ja, Nee. Goed. Dag. Oma stond te trillen als de telefoon begon te rinkelen. In het begin durfde zij de telefoon ook niet af te stoffen of met een vochtig doekje af te nemen. Elektriek! Brrr. Maar ja, ze hadden hem van zoon Henk gekregen. Niemand in de buurt had er een en zo konden ze je altijd bereiken in nood, wat een veilig idee was voor de drie zonen. Zo belde mijn vader midden in de nacht van tien op elf mei 1959 dat mijn moeder ging bevallen in het ziekenhuis. Hij was nog niet uitgesproken of ze zaten al op de fiets naar ons huis om mij op te vangen. Wat waren ze blij, toen mijn vader de tuin in kwam fietsen om half acht en riep: 'Het is een gezonde jongen!' Hun eerste kleinzoon en mijn broertje.



21. Opa, oma met Annet aan de hand



22 Opa, oma met Hennie achterop



23. Hennie, later Henk genoemd.



23a. Lepelrek gemaakt door Hennie op zijn 12^{de}.



24. Ad en oma



25. Jannie en Piet



26. Het hele gezin bij de zelfgemaakte tent

De paden op, de lanen in

Nu iets over de reizen van mijn grootouders... Sorry, die waren er niet, ze gingen nooit op reis. Vergissing. Ze bezochten wel een keer het buitenland. Met De Reisvereniging naar de Expo in Brussel. Wat een onderneming. Oma sliep vooraf nachtenlang niet van de zenuwen. Zou ze de

Belgen wel verstaan en dat rare geld. Ik geloof dat ze al om zes uur met de bus vertrokken en in de avond heel laat met souvenirs beladen thuiskwamen. Ik kreeg een pen met bewegende expobollen als je hem schudde. Ja, ze waren lid van een echte reisvereniging en spaarden het hele jaar om een dagje uit te gaan. Giethoorn, varen bij Loosdrecht en Schiphol. Opa las wel veel boeken over verre reizen en avonturen. Het boek 'Op reis met de Kontiki' lag naast zijn stoel net als Verkadealbums over verschillende landen. Misschien was hij in zijn hart ook wel een reiziger, net als zijn zonen. Die hielden wel van vakantie. Oma niet, die was altijd blij als de zomervakantie voorbij was en ieder weer veilig thuis was. Zij zag vooral gevaren en beren op de weg.

Eens ging ze met opa op de fiets naar Delft om daar te logeren. Let wel, op een fiets zonder versnellingen. Maar bij Haarlem kon ze niets anders dan huilen, omdat ze haar kinderen zo miste. Ze draaiden om en een uur later sloot ze hen weer in de armen. Liever ging ze op zondag met de hele familie naar het strand. Alles op de fiets en rijden maar. Op de winteravonden, als opa avonddienst op de fabriek had en de jongens sliepen, naaide zij in het geheim een echte spierwitte strandtent. Soms kwamen tante Dik en tante Jans helpen. Het was best zwaar werk op de trapnaaimachine. Maar het was het waard om opa's blij gezicht te zien. Wat een genot om je eigen strandtent te hebben. Kon ieder zich rustig omkleden. Toch ging ze eens mee naar een tenthuisje in Loenen met Piet en Corrie. Maar ze verdwaalde daar in het bos en zocht uren naar de weg terug. Nee, met vakantie deed je haar geen plezier. Toen ome Piet haar vertelde dat het gezin uit de Reggestraat naar Roozendaal ging verhuizen, belde ze ons in paniek op en stamelde al huilend, dat Piet ging emigreren. Toch ging ze er nog heel wat keertjes logeren of op zijn Westfries te waspik. Met de trein op vrij-reizendagen. Ik vond het stoer van haar. Het was toch best een lange reis. Nog mooier vond ik deze belevenis: Op een ochtend bedacht ze opeens: Ik ben nog nooit in Maastricht geweest, dus... Ze stapte in haar eentje in de trein, had een mooie reis met onderweg fijne gesprekken, maar... ze durfde in Maastricht (ze praten er anders) niet op het perron uit te stappen en ging dus met de zelfde trein weer terug naar IJmuiden-Oost!. Trots vertelde ze iedereen dat Limburg prachtig was. Een tochtje met de Missisipie (onze auto van het merk Mitsubishi) vond ze heerlijk. Geen groter plezier dan een rondje in de Noord te rijden. Haar geboorteplaats Medeblik, Hoorn, Egmond enz. Zelf maakte ze met opa vaak kleine fietstochtjes op hun donkerrode stoere "omafietsen" naar bos of duin. Of naar begraafplaats De Biezen, waar haar ouders lagen.

Prachtig vonden ze later het strandhuis van ome Ad en tante Eva. Het was ook een heerlijke plek voor de hele familie. Jammer dat het in het begin van de herfst moest worden afgebroken en dan in de kelder onder Jamin verdween tot de lente kwam. Op 1 april was het 'familiefeest'. Alle broers onder leiding van opzichter opa Henk (de laatste jaren op een stoeltje op de stoep) haalden de planken weer de trappen uit de kelder omhoog, sjouwden alles op een vrachtwagen en zetten het huisje op het strand weer in elkaar. Weer of geen weer en dit alles op één dag. Maar dan. Genieten van zon en zee. Het strandhuis is voor mij een dierbare jeugdherinnering en ik weet zeker dat Annet en Ilse nu ook nog graag op de veranda zouden zitten van dit strandhuis op de achterste rij, na het grote paviljoen op poten, halverwege het grote IJmuidenstrand. Een heerlijke tijd!



27. Het strand van IJmuiden



28. Corrie, Eva en Adri, drie schoonzussen

Tante Dik

Krek echt een tante om in te lijsten. Dirkje was de jongere zus van oma. Ze trouwde met Jort, een echte spoorman, net als haar eigen vader. Het jonge stel ging ook nog in dezelfde straat wonen, de Pastoorstraat in Santpoort. Tante deed veel voor haar ouders. Jammer genoeg kregen Jort en Dirk geen kinderen. Al in 1959 sloeg het noodlot toe, toen ze weduwe werd. Je kwam haar vaak tegen in het huisje van opoe .Een grote, somber geklede vrouw. Toen ook haar ouders

overleden waren, moest zij haar spoorhuisje verlaten. Ze verhuisde naar de Roggeveenstraat, vlak bij de Kaasenbroodstraat (Casembrootstraat), waar een stationnetje was. Het was een klein hoekhuisje tegenover de school. Het werd gezellig ingericht met haar mooie spulletjes. Ik kan mij mooi glaswerk en een vrolijk theeservies herinneren. Maar het mooiste was de kelder, wit gepleisterd vol weckpotten met lekkers en een koperen blik zonder stoffer.



Het kamertje voor de fiets!! Tante had namelijk een mooie nieuwe Gazelle gekocht en die mochten wij van afstand bewonderen in zijn eigen kamertje tegenover de voordeur. Je begrijpt dat dit prachtstuk na ieder rit blinkend werd opgepoetst. Op deze fiets reed zij naar oma, maar ook naar alle familieleden waar hulp nodig was. Toen mijn moeder in het ziekenhuis lag, kwam zij iedere dag redderen op haar zeer kordate wijze. Geen gezeur, maar handen uit de mouwen. Schrobben, poetsen en boenen, ze draaide haar hand er niet voor om. Corrie en mijn moeder gingen vaak na de markt op donderdag even bij tante aan in haar smetteloze woninkje.

29. Tante Dik

Twee keer per jaar ging ze logeren in De Klomp bij haar schoonzus. Een belevenis! Deze dame woonde in een spoorhuisje met slechts twee kamertjes. Geen kachel, geen opsmuk, geen radio of krant en een buitenpomp. Je snapt het. Zeer van de zwarte kousenkerk. Apart dat die twee zo goed met elkaar konden opschieten. Samen kochten ze sokkenwol bij de wolfabriek 'Drie Suisses' in Veenendaal voor de hele familie. Tante geloofde, in tegenstelling tot haar schoonzus, nergens in. Ja zwart was zwart en wit was wit.

In IJmuiden zocht zij vaak gezelligheid en reuring op bij oma en opa. Maar wel met een zelfgebakken krentenbrood in de fietstas. Niek heeft de bakvormen nog. Wat was dat nog warme brood heerlijk. De zaterdagmiddag kon niet meer stuk. Eerst nog een warm scholletje en dan paardensport op t.v. kijken. Tante zat er klaar voor. Iedereen stil en dan..... Na een paar minuten hoorden we het gesnurk van Dik. Zodra de t.v. aan werd gezet door opa, viel ze steevast in slaap. Wij kleinkinderen vonden dit grappig. Stiekem wachtten we er al op.

Een autoritje vond ze ook prachtig. Net als oma had "de Noord" haar voorkeur. Na afloop wilde ze altijd benzinegeld geven. Je moest het niet in je hoofd halen dit te weigeren, want ze gooide de rijksdaalder zo op de achterbank. Gek was ze met Trijntje, Henk, de drie zonen en hun gezinnen. En wij met haar. Toen ze plots overleed, was oma ontroostbaar en wij, wij misten haar ook. Die struise, kortaf pratende vrouw met knot, maar met een hart van goud. Krek, zo is het.

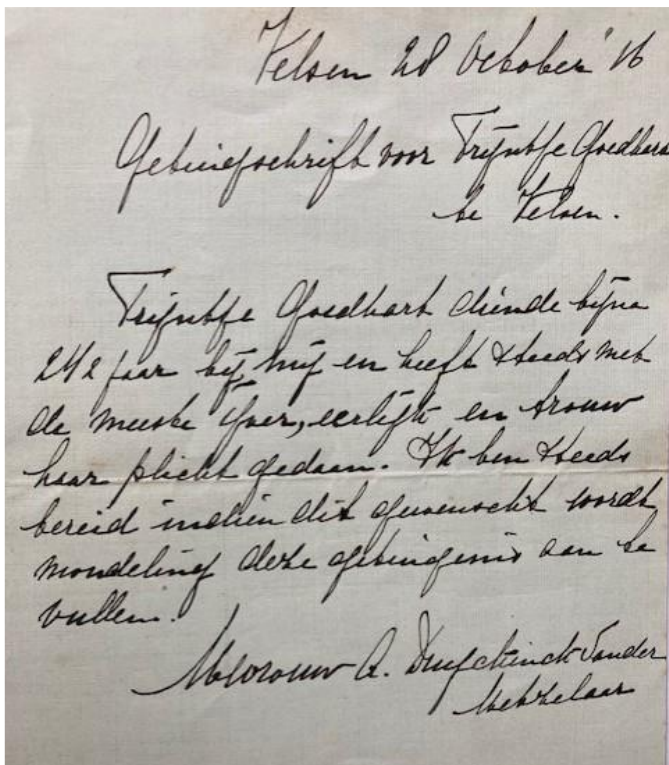


30. Oma en tante Dik

De dienstjes van oma

Tante Dik en oma waren doornat en tot het bot verkleumd op school aangekomen. Ze waren zelfs wat jaloers op de boerenkindertjes, die warme klompen droegen. Stiekem zette tante hun doorweekte schoenen dicht bij de brandende kachel. Jammer genoeg zag de meester het en gaf meteen een donderpreek over haar brutale daad. Dit liet Dik zich niet zeggen en ze wilde bovendien de schoenen niet verzetten. Het gevolg was dat ze ter plekke van school werd gestuurd en samen met huilende Trijntje weer richting spoorhuis vertrok. Hun ouders vonden dit een goede gelegenheid om voor de dochters een dienstje te zoeken. Al ging vader eerst boos bij school langs.

Zo kwam oma als meisje voor dag en nacht bij een familie op Kriemhilde in Driehuis te werken. Dit hield ze niet lang vol. Kachels aanmaken, aardappels schillen, trappen vegen enz. Iedere avond lag de dertienjarige huilend van heimwee op haar zolderkamertje. Haar vader kon dit niet langer aanzien en vertelde de bewoners dat zijn dochter nooit meer terugkwam in dit ongezellige donkere huis. Misschien werd er ook wel iemand te handtastelijk? Als ze er later langs moest fietsen, al nam ze liever een omweg, keek ze stevast de andere kant uit. Haar tweede dienstje bij de familie Klein verliep beter. Dit gezin was gek op hun Trijntje. Ze kreeg dan ook een mooi getuigschrift. Later werd ze hulp bij de deftige familie Duyckinck Sander-de Clerco. Een heerlijke tijd voor de kinderen van het gezin en de maar iets oudere dienstbode. Oma was dol op de kinderen. Toch waren ze blij voor haar dat ze enkele jaren later die lieve Henk op het ijs ontmoette, al betekende dat het einde van het dienstverband.



Ze bleven elkaar vol genegenheid zien tot aan de dood. Ieder jaar kwam de familie 'ons Lieve Trijntje' een kerstcadeautje brengen. Gelachen hebben we om de verontwaardigde tachtigjarige oma die vertelde dat ze sterkedrank had gehad. 'Ze weten toch dat ik geen alcohol drink. Henk neem maar gauw die flessen Johannes de Heer wijn mee naar huis.' Het was heerlijke zwarte bessensap uit Duitsland. Ook kwamen er lieve brieven van 'je Emmy' uit Wapse. Zomers gingen onze oma en opa op de thee bij Huize Soderhamn met adres Midden Duin en Daalseweg 2 in het deftige Bloemendaal. Ik vond deze band tussen ex-werkgever en werknemer iets heel bijzonders. Ontroerend zelfs.

31. Getuigschrift van mevrouw Duyckinck Sander-de Clerco.



32. Beide opa's en oma's van auteur Tineke bij het huwelijk van Hennie (later Henk) met Adri de Jong in 1948
. V.l.n.r. Bas de Jong, Mina de Jong-Sluiser, Trijntje Mantje Goedhart, Henk Mantje.



33. 1981 De hele familie bij elkaar.



34. 1985 de laatste Sinterklaas met oma